

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár XXV. évi 186.

Szombat 1918. aug. 17.

Előfizetés helyben,		vidéken:	
1 óra	2 K	1 óra	2-50 K
1 évre	24 K	1 évre	30 K

Cserkezőségi és kintőnként: Szent István-tér 1. Telefon 208

Felelős szerkesztő: Hajós József.

A kapitalizmus letörése.

A világháború negyedik évében elérkeztünk ahhoz az időponthoz, midőn az élet legnagyobb igazságtalanságait szemléljük. Arcunkba szökik a vér és ökölbe szorul a kezünk, ha látunk egy tisztviselő családját, aki reggeltől estig verejtékezik és családjával egyszobás udvari lakásban szorult meg, hol gyermekei a bezárt levegőben fogynak, és ugyanakkor látunk középső milliommásokat 90 százalékkal csalással, zsarolással, uzsorával, szerzett gazdságával kérkedni. Szégyenpír futja el arcukat, midőn halljuk, hogy egy kegyelmes asszony tágira nyitja szemét, mert egy hazáréti megrokkant katona fállábjáért vagy félkezéért csupán 10 holdat és 2 lovat kér cserébe (factum); hogyan mer ilyen vakmerő kívánsággal előállani. Vagy mikor a rongyosságig meggyötört tanítóság és alsópapság panaszkodik: miniszterek és 5000 holdas nagyrak türelme és jó példaadásra buzdítják őket.

Mindezek kikapott képek az élet mostani nagy stereoskopjából, melynek mindögyei látványossága igazságtalanságot, nyomort, gyálatot tár elénk. Mindezeknek okát keresvén pedig, minden józanul gondolkodó ember szemébe kerül az a kép, mely csak egyre következik: a kapitalizmus túltengése. A tör lénelem, mint a legbölebb tanítómester ugyanezt állítja elénk a társadalmi élet, a kultúra, az államélet felforgatójává, a hur fészül-feszül, ameddig bír, aztán pedig elpattan. Így jötték létre a plebejus harcok, a francia forradalom, a bolsevizmus. Ez a végtelen és igazságtalan anyagi előadás mindenkor forradalmak szülőanyja.

Pedig az is bizonyos, hogy soha semmiféle forradalom a kapitalizmus ferdeségeit igazságosan meg nem oldotta, hanem fölkarvarán a nagy tömegek szenvedélyeit, az egyik bajt a másikkal tetézte, s a kapitalista aristokrácia büszkesége helyébe a demagógok gögjét és gyilkosságát tette. Bünt bünnel orvosolni nem lehet.

Az egyetlen helyes megoldás, mely az államot megmenti önmagának és a társadalmi életet az igazságos arányok közé helyezi vissza: okos, altruista, bizonyos lomondásokat magában foglaló törvényhozás. Mondjanak le a kapitalisták önként a jogtalanul szerzett és bírói vagyonról, hogy ne kelljen azt erőszakkal elvenni. Már pedig minden vagyon, amely nagyságával

tulteng, igazságtalan és jogtalan, mert természetesen szétzezeket foszt meg a tisztviselők megélhetésétől.

A kérdés megoldása tehát csak egy lehet: hozzanak törvényt, mely maximalja vagyont és jövedelmet, hogy bizonyos elért határon túl senki vagyont ne gyűjthesse s ami azon fölüli van, az állam birtokába megy át és requirálható.

Milyen egyszerű kis tétel! Nehány sorban elős s vele száz függő dolog azonnal megoldódik. Megvan oldva az adókérdés egyrésze, a rokkantügy egyszerre lejut a láthatárról. A földéhség a nyert fölös birtok parcellázásából kioldódik, a tisztviselők élete emberhez illő lesz, az özvegyek és árva szeméből sok könny felszárad a munkás kérdés fészécsége is, a demokrácia vezérek becsukhatják a boltot s a hátrélső urak, vállukról leeshetnek a nehéz kő, elmeheinek abból a nyaralái.

A dologban azonban egy a nehézség. A törvényhozás, az minden módra kapható, csak épp arra az egyre nem. Aminek az oka igen egyszerű, mert a törvényhozás nagyrésze maga is kapitalista, vagy a kapitalista nagybancok, kartellok, trösztök, trustok, és az üzletpolitikai csoportok karmái között van. Magának pedig semmi sem szorot a tyukszemére lépni.

S itt minden javaslat és jó akarat holpontra jutott. S aki szereti a házáját, a kulturát, a társadalmi és emberiséget, ag gödök tekintettel néz egy bizonytalan és féltelmes jövő elébe.

— Figyelmeztetés. Mivel a budapesti „Hangya” szövetkezeti központ folyó évi december hó 1-től kezdve a helybeli ker. fogy. szövetkezet tagjait kukorral ellátni étajja, az ellátásban részesülni óhajtó tagokat kéri az igazgatóság, hogy óhajukat folyó hó 27-éig a helybeli kerestény fogy. szövetkezet belvárosi üzletkeységében (Szűgyény-utca) üzletférszvényeik felmutatása mellett jelentsék be s hatóságai elemiszer bevásárlására jogosító könyvecskéikkel háztartásukban élő családtagok számát igazolják. Ezen időpont után bejelentések tudomásul nem vehetők. Megjegyzendő, hogy cukorellátásban csakis helyben lakó szövetkezeti tagok részesülhetnek.

HIREK.

— Szt István ünnepén az istentisztelet reggel 9 órakor veszi kezdetét. Kormány-után a beszédet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök tartja. Felkérnek az egyes társulatok, hogy a körmeneten zászlóik alatt sziveskedjenek részt venni.

— Nemesi előnév. Öfelsége a király legfelsőbb elhatározásával Wolff Károly uradalmi jószág-felügyelőnek valamint törvényes utódlának a magyar nemességet „Rábapordányi” előnévvel díjmentesen legkegyelmesebben adományozni és megengedni mellőzte ott, hogy nevezett ezennél a „Gövy-Wolff” kettős családnévet használja.

— Uj dunántúli közéleti lemezési kormánybiztos. A Bivaldó lap közli, hogy a miniszterelnök gróf Széchenyi Aladár Kaposvár szék-helybeli Baranyá, Fejér, Somogy és Tolnavarmegyék, valamint Pécs és Székesfehérvár sz. kir. városok területére szervezett közéleti lemezési kormánybiztos állásától felmentette s a kormánybiztoság teendőinek ideiglenes ellátásával Jvandy Béla miniszteri osztálytanácsos közéleti lemezési kormánybiztosát bízta meg.

— Uj rend a gabonabeszerezésnél. Türelmetlen állapot uralkodott eddig a gabona utárványok beszerzésénél. Sokszor hatszáz ember is tolongott a Zichyház előtt, hogy buzára, rozsa, árpára, beszerzési utárványt szerezzon a rékviráló hivatalból. Természetes, hogy az utárvány kiállításának bonyodalmassága továbbá a rendelkezésre álló gabona csekély volta miatt sokan napokat töltöttek el a várakozásban és hiába; dr. Farkas Sándor tanácsos a lehető állapot megszüntetésére új rendeleti állapotot meg melylyel az ésszerűsége véget fog érni.

Ezért, ha a jövőben lesz a hivatali rendelkezésre kiutalható gabona a mennyiségnek megfelelőleg reggel 7 órakor a rendőrség részéről Sulyok János felügyelő 60—100 számozott jegyet fog a közönség között szétosztani. Körülbelül onnyi utárvány kiállítását tudja a hivatal egy nap alatt lebonyolítani. A jegyekre az utárvány kiállításra a jegyek száma szerinti sorrendben fog megvételni. Így mindenki tudhatja körülbelül mikor kerül rá a sor s a drága idő felesrészét megspórolja.

— A közellátási bizottság ma délelőtt tartott ülést Kovács A. Sándor tb. tanácsos elnöke mellett. Az elnök jelentette, hogy a közéleti lemezési miniszter a város lakosságának sertésszükségletét biztosító szerződést nem hagyta jóvá. Így a város storniozta a a sertésvásárlásra vonatkozó már kész szerződést. Mivel azonban a közönség minimális szükségletét ki kell elégíteni, más utat-módot keres a bizottság a sertésbészerezés ügyében, nehogy Székesfehérvár is Debrecen sorsára jusson. Foglalkozott a bizottság még a városi fizembe átment liszterkeskedésre vonatkozó intézkedésekkel. Jelentette az üzletvezető, hogy a három vaggon befőzési cukor kimérésénél mindössze 2 mm. porlódott el. A kereskedők szerint 3 vaggon kimérésénél 18 mm. porlódásnak kellett volna lenni. Tehát nagyon helyes volt, hogy a város saját fizemében mérte ki a cukrot, mert így biztos alapot szerzett magának a porlódás mennyiségére vonatkozólag. A bizottság tudomásul vette még, hogy a jövő héten a jegyiroda megkezdí az új hatósági bevásárlási könyvecskéik kiadását. Piros és fekete nyomásúak lesznek a könyvek. A piros nyomású könyveket kapják a hadiseregélyesek, hadirokkantak és a 4000 koronán aluli fix fizetéses közhivatalnokok. A piros nyomású könyvekre az élelmiszerjegyeket 3 nappal előbb előbb fogja a jegyiroda kiadni.

— A Deák Ferenc utcai iskola az új tanévben ismét a tanügyet fogja szorgalmi munkálatának tárgya.

— A város eme legújabb s legelső részében berendezett iskolájából kiöltözködik a katonai tartalékkörhöz és az épületben már szept. ben iskolai előadásokat fognak tartani.

— A szénkéng hiánya nagy veszéllyel fenyegeti a szőlőket. A városi tanács ma foglalkozott ezzel ügygel s dr. Csitány Emil tb. főjegyzőt bízta meg vele, hogy szőlőgazdák érdekében járjon el a földművelésügyi miniszternél. Csak legyen s foganatja a város kérésének, mert ha idején érkezésnek nem jön, ki fognak pusztolni a szőlők.

— Az összes helybeli pénzintézetek hétéfőn azaz folyó hó 19-én zárva lesznek. A hivatalos órák szünetelését a redukált pénzintézetek szünetezett pénzintézetek tetto szükségessé.

— A pápa Bécs városáért és Rómáért. A Vatikánhoz közel álló helyről jelentik: A pápa az olasz kormánytól lépéseket tett, hogy az olasz repülők ki-mélljék Bécs városát, miután az osztrák kormány ígéretet tett, hogy Rómát az osztrák-magyar repülők szintén ki-mélni fogják. Az ezen megállapodásra vonatkozó megegyezés a legközelebbi idő alatt létre jön.

Egyes szám-ára 8 fillér.

Lapunk mai száma papiroshány miatt 2 oldal.

